

**TÓTH ÉVA\***

**Versenyképesség – felelősség, avagy tanítsunk-e üzleti  
levelezést a gazdasági felsőoktatásban?**

**(Egy kérdőíves felmérés tanulságai)**

**Competitiveness – responsibility or should written  
business communication be taught in business higher  
education?**

**(Some results of a questionnaire survey)**

Digital literacy has changed the role of traditional literacy both in our mother tongue and in foreign languages.

In the 21st century one of the requirements in Business higher education is to establish and develop the students' business language knowledge. As a business language examination is a requirement for a diploma in Business in Hungary, therefore teaching business language is essential and has a great importance. The perfect business language knowledge is one of the primary conditions of competitiveness both in national and international labour market. In spite of that fact the new professional curriculum and syllabus attaches less importance and prestige to the teaching business languages in higher education. Considering the needs of the labour market, it is a great responsibility for the institutions in higher education to prepare their graduates properly for high-quality, marketable skills and knowledge, among them for the perfect knowledge of business language.

The author has been carrying out a questionnaire survey – asking 100 business language teachers and 400 students learning business languages about the issues of teaching business language - with a special focus on the problem of written business communication. Some results of the survey are presented in the paper, too. The author herself, is a teacher and examiner of Business English at Eszterházy Károly College.

**1. Versenyképesség –felelősség**

Napjainkban, a gazdasági versenyhelyzet egyre élesebb, melynek okai többek között a világ gazdaság és a világkereskedelem liberalizálódása, a piacok közelebb kerülése. Ebben az éles versenyhelyzetben a legkorszerűbb technika alkalmazásával, a széles körű innovatív lehetőségek megteremtésével és nem utolsó sorban a rugal-

---

\* Tóth Éva PhD, főiskolai adjunktus, Eszterházy Károly Főiskola, Gazdaságtudományi Intézet.

mas, szakképzett munkaerő képzésével felelhetünk meg a kihívásoknak. A munkaerő versenyképességénél kínálati oldalról fontos tényező annak képzettsége, szaktudása. A gazdasági szakember feladata, funkciója, felelőssége napjainkban megkülönböztetett, hiszen mikroszinttől a makroszintig mindenütt kulcsfontosságú szerepe van, illetve lehet. Az utóbbi évtizedek politikai és gazdasági változásai folytán ezért is értékelődött fel a gazdasági szakemberképzés. Mindezek alapján a minőségi, gazdasági képzést folytató felsőoktatási intézmény alapvető feladata, hogy korszerű, alapos, piacképes tudással vértesse fel hallgatóit. A piac folyamatosan jelzi igényét. Az álláshirdetésektől a fejevadász cégekig megannyi egyéb forrás közli a mennyiségi követelményt, és mutatja egyben a minőségi elvárást is, azaz, hogy milyen tudás, készség, tapasztalat legyen a jelentkező birtokában.

A XX. század utolsó éveiben a kor követelménye egyre inkább szétzúzta a hazai monopolrendszert, a bekövetkezett politikai – gazdasági változás tovább erősítette a felsőfokú gazdasági szakemberképzés iránti igényt. Ma már Magyarország több mint tucatnyi egyetemén van önálló közgazdaságtudományi kar, s közel félszáz főiskolán is folyik közgazdászképzés. Manapság a bőség kavalkádja komoly dilemma elé állítja már az érettségiző diákokat is: melyik gazdasági főiskolát, egyetemet is válassza, milyen ismérvek alapján rangsoroljon? Legalább ilyen fontos kérdés továbbá: mire van a későbbiekben a legnagyobb szükség, s hol ismerik el majd a tudását a legkedvezőbben, legyen ez társadalmi megbecsülés és/vagy anyagi elismerés. Ebben a helyzetben számos kérdés merül fel, úgymint pl.:

- Milyen a korszerű diplomás gazdasági szakember, milyen munkaerő kell a piacnak?
- Mire készüljön az oktatáspolitikai, a felsőoktatás?

Az általános válasz könnyű: kvalifikált, általános közgazdasági ismereteket, vállalati gyakorlatot, pénzpiacot stb, jól értő, idegen nyelveket tudó, alkalmazkodni képes szakemberekre van szükség, akik mind egyénileg, mind csapatmunkában hatékonyan tudnak teljesíteni.

A szakmai igény kielégítése általában a társadalmi igény szolgálatára épül. Ez egyrészt lehetővé, másrészt szükségessé teszi a szakmák, az adott területek és ismeretek mélyebb elsajátítását, az életpálya során bekövetkező váltásokat és a folyamatos fejlődést. A gazdasági pályákon ez még inkább igaz. A mindenkori piaci igényeknek való gyors, harmonikus megfelelés ugyanakkor nem csak a munkavállalónak követelmény. A sikeres képzési politika egyben sikeres foglalkoztatási politikát is jelent, mind a nemzetgazdaság, mind a vállalati-intézményi közösség, mind az egyén számára. A magyar oktatásügy jövője egyben a nemzet jövője is, ezért fejlesztése kiemelten kezelendő. A gazdasági szakemberképzésben alapvető piaci igény a szakmai idegennyelvi ismeret, amely nem kifejezetten közgazdasági tantárgy. Ha valahol létezik piaci igény, akkor ez az. Az Európai Unióhoz való csatlakozásunk pedig még erősebben hangsúlyozza az idegen nyelvtudás fontosságát. A mai piaci igény több nyelvet is követel, különösen a diplomás közgazdától. Az EU már korábban felismerte ezt, nem véletlenül fogalmazza meg úgy, hogy az anyanyelven túl legalább két idegen nyelv legyen a diplomás birtokában. Legszerencsésebb, ha az egyik angol, a másik pedig a német. Előbbi korunk latinja, utóbbi pedig az Európai Unió legnagyobb lakosságú országának nyelve, egyben első számú kereskedelmi

partnerünk. Célszerű egy harmadik is, hiszen előbb-utóbb valamennyi EU diplomásnak lesz két idegen nyelve, s akkor hol a többlet, mitől leszünk mi magyarok versenyképesebbek? *Vértesy* [2005a]

Az utóbbi két évtizedben a nyelvtanítás, nyelvvizsgáztatás rendszere is megváltozott.

A XXI. században, a gazdasági felsőoktatásban a hallgatók gazdasági szaknyelvi tudásának megalapozása, fejlesztése az elvárt feladat. A gazdasági szaknyelv oktatásának szükségessége és fontossága nem vitatható, különösen nem annak ismeretében, hogy a gazdasági felsőoktatásban a diploma feltétele a gazdasági nyelvvizsga és a szakmai nyelvtudás. A megbízható szakmai nyelvtudás a versenyképesség egyik alapfeltétele a hazai és a nemzetközi munkaerőpiacon egyaránt. „A közgazdászok jól és könnyen el tudnak helyezkedni, ha beszélnek egy, még jobb, ha két szakmai idegennyelvet!” nyilatkozta a Manpower cég képviselője, a Corvinus Egyetem Állásbörzójén, Budapesten (2006. november 8.).

Mindennek ellentmondani látszik az a tény, hogy a bolognai folyamat kapcsán átdolgozásra került szakmai tantervek nem emelik, inkább háttérbe szorítják a felsőoktatásban a szakmai idegennyelvek oktatását, presztízst. A munkaerőpiac igényeinek ismeretében különösen nagy felelősség hárul a felsőoktatási intézményekre, hogy a végzett hallgatókat magas színvonalon felkészítsék a piacképes ismeretekre, így a szakmai idegennyelvi ismeretekre is.

## **2. Szakmai idegennyelv oktatás a gazdasági felsőoktatásban**

### *2.1. A szakmai idegennyelv oktatásának helyzete – hallgatói kérdőívek tükrében*

Jelen dolgozat szerzője, – aki az Eszterházy Károly Főiskolán maga is oktatja és vizsgáztatja akkreditált nyelvvizsgáztatóként az angol gazdasági szakmai nyelvet – a hazai gazdasági felsőoktatásban dolgozó közel 100 szaktanárt és mintegy 450 gazdasági szaknyelvet tanuló hallgatót kérdezett meg egy kérdőíves vizsgálat keretében a 2005/2006-os tanévben, a gazdasági szakmai nyelv oktatásának kérdéseiről, kiemelve ezen belül az írásbeli üzleti kommunikáció problémakörét. Az alábbiakban a vizsgálat hallgatói kérdőíveinek részeredményeiről, tanulságairól következzen néhány tény, tudnivaló, ismertetés.

(A táblázatokban bemutatott adatok e saját felmérés eredményei.)

#### **A hallgatói kérdőív – a hallgatói minta jellemzése, bemutatása:**

A hallgatói kérdőívben a hallgatók szakmai idegennyelv – ezen belül az üzleti levelezés – tanításával kapcsolatos véleményére és tapasztalatára voltunk kíváncsiak. 450 db kiküldött kérdőívből, 407 db visszaérkezett, értékelhető kérdőív alapján készült az eredmények feldolgozása.

1. táblázat: A válaszoló hallgatók megoszlása

A válaszoló hallgatók (N – 407) megoszlása				Összesen
A válaszolók iskolai státusza szerint	Egyetemista 104 fő	Főiskolás 247 fő	Középiskolás 56 fő	407 fő
Nemek szerint	Nő 316 fő	Férfi 86 fő	Nem válaszolt 5 fő	407 fő
Tagozat szerint	Nappali 362 fő	Levelező 30 fő	Nem válaszolt 15 fő	407 fő

A kérdőíves vizsgálatban dominánsan a felsőoktatásban tanuló hallgatókra helyeztük a hangsúlyt, néhány középiskola bevonására azért került sor, mert kis számban ugyan, de a középiskolákban is tanítanak szakmai idegennyelvet. Tagozat szerinti eloszlásban a nappali tagozaton tanulók száma a nagyobb (362 fő), mert jellemzően ők tanulják szervezett formában a szakmai idegennyelvet, de miután egyes intézményekben levelező tagozaton is tanítják az idegennyelvet, ezért ezen hallgatókra is kiterjesztettük a vizsgálatot, abban az intézményben, ahol volt ilyen lehetőség.

2. táblázat: A megkérdezésben résztvevő intézmények

Intézmény típusa	Intézmény neve	Válaszolók száma
<i>Egyetem</i>	Debreceni Egyetem	40 fő
	Pécsi Egyetem	40 fő
	Széchenyi István Egyetem	18 fő
	Corvinus Egyetem	6 fő
<i>Főiskolák</i>	Budapesti Gazdasági Főiskola	53 fő
	Eszterházy Károly Főiskola	146 fő
	Károly Róbert Főiskola	21 fő
	Szolnoki Főiskola	27 fő
<i>Középiskolák</i>	Győr	18 fő
	Tokaj	18 fő
	Veszprém	20 fő
A válaszolók száma összesen		407 fő

3. táblázat: A hallgatók szakok és nyelvek szerint

Szakok	Nyelvek				Összesen
	Angol	Német	Francia	Orosz	
Gazdálkodási/Üzleti	202 fő	86 fő	10 fő	3 fő	301 fő
Idegenforgalmi	81 fő	3 fő			84 fő
Külkereskedelmi	18 fő	2 fő			20 fő
Pénzügy	2 fő				2 fő
<b>Összesen</b>	<b>303 fő</b>	<b>91 fő</b>	<b>10 fő</b>	<b>3 fő</b>	<b>407 fő</b>

**A hallgatói kérdőív – a kérdések, válaszok bemutatása, értékelése:**

A kérdőívben az üzleti levelezéssel, illetve e-mailezéssel kapcsolatban tettünk fel kérdéseket, valamint megkérdeztük a hallgatókat, hogy rendelkeznek-e megfelelő tananyaggal, továbbá az iránt érdeklődtünk, hogy felsőoktatási tanulmányai során tanult-e már üzleti levelezést. Jelen dolgozatban az üzleti levelezéssel és e-mailezéssel kapcsolatos kérdésekre adott válaszokat kívánjuk bemutatni.

4. táblázat: Kell-e a szakmai nyelvórákon üzleti levelezést tanítani a felsőoktatásban?

Nyelvek	Igen	Nem	Nem válaszolt	Összesen / fő
Angol	289	2	12	303
Német	88	-	3	91
Francia	10	-	-	10
Orosz	3	-	-	3
<b>Összesen</b>	<b>390</b>	<b>2</b>	<b>15</b>	<b>407</b>

5. táblázat: Okoz-e problémát az idegennyelven az üzleti levél írása?

Nyelvek	Igen	Nem	Nem válaszolt	Összesen/ fő
Angol	211	66	26	303
Német	43	38	10	91
Francia	9	1	-	10
Orosz	3	-	-	3
<b>Összesen</b>	<b>266</b>	<b>105</b>	<b>36</b>	<b>407</b>

6. táblázat: *Kell-e tanítani az idegennyelvű üzleti e-mail-lel kapcsolatos tudnivalókat?*

Nyelvek	Igen	Nem	Nem válaszolt	Összesen/fő
Angol	240	36	27	303
Német	81	5	5	91
Francia	6	3	1	10
Orosz	3	-	-	3
<b>Összesen</b>	<b>330</b>	<b>44</b>	<b>33</b>	<b>407</b>

A hallgatók válaszaiból egyértelmű, hogy a válaszolók döntő többsége szerint kell tanítani az üzleti levelezést, és az üzleti e-mailezés tudnivalóit is a felsőoktatásban. (lásd 4., 6. táblázat)

Az 5. táblázat adataiból arra is választ kaptunk, hogy a hallgatók 65%-nak, (266 fő) problémát okoz idegennyelven az üzleti levél megírása. Megkérdeztük a hallgatókat arról is, hogy tanulmányaik során írtak-e már magyarul, illetve idegennyelven üzleti levelet vagy e-mailt?

A válaszok alapján elmondható, hogy magyarul a hallgatók több mint fele, 217 fő (lásd 7. táblázat) már írt üzleti levelet. Idegennyelven azonban közel azonos arányban 164–171 fő (40–42%) írt, illetve nem írt üzleti levelet, és viszonylag magas azoknak a száma, 72 fő (18%), akik nem válaszoltak erre a kérdésre.

Bár korunkban az e-mailezés már a mindennapokhoz szervesen hozzátartozik, mégis a válaszoló hallgatóknál ez inkább magáncélú, ugyanis mind a magyar, mind az idegennyelvű üzleti e-mail írásánál azok vannak többségben, akik még nem írtak. A kérdésre a 7–8–9–10. táblázatban nyelvenkénti megoszlásban láthatjuk a válaszokat.

7. táblázat: *Írt-e már hivatalos üzleti levelet magyarul?*

Nyelvek	Igen	Nem	Nem válaszolt	Összesen/fő
Angol	156	121	26	303
Német	52	34	5	91
Francia	6	2	1	10
Orosz	3	-	-	3
<b>Összesen</b>	<b>217</b>	<b>157</b>	<b>33</b>	<b>407</b>

8. táblázat: *Írt-e már hivatalos üzleti levelet idegennyelven?*

Nyelvek	Igen	Nem	Nem válaszolt	Összesen/fő
Angol	111	138	54	303
Német	47	32	12	91
Francia	4	1	5	10
Orosz	2	1	-	3
<b>Összesen</b>	<b>164</b>	<b>171</b>	<b>72</b>	<b>407</b>

9. táblázat: Írt-e már hivatalos üzleti e-mailt magyarul?

Nyelvek	Igen	Nem	Nem válaszolt	Összesen/fő
Angol	121	140	42	303
Német	34	40	17	91
Francia	2	3	5	10
Orosz	2	-	1	3
<b>Összesen</b>	<b>159</b>	<b>183</b>	<b>65</b>	<b>407</b>

10. táblázat: Írt-e már hivatalos üzleti e-mailt idegen nyelven?

Nyelvek	Igen	Nem	Nem válaszolt	Összesen/fő
Angol	50	185	68	303
Német	8	52	31	91
Francia	-	4	6	10
Orosz	-	1	2	3
<b>Összesen</b>	<b>58</b>	<b>242</b>	<b>107</b>	<b>407</b>

11. táblázat: Felsőoktatási tanulmányai idején, szakmai idegennyelv órákon, Ön tanult-e már idegennyelvű üzleti levelezést?

Nyelvek	Igen	Nem	Nem válaszolt	Összesen/fő
Angol	102	186	15	303
Német	60	22	9	91
Francia	9	1	-	10
Orosz	2	1	-	3
<b>Összesen</b>	<b>173</b>	<b>210</b>	<b>24</b>	<b>407</b>

A kérdésekre adott válaszokat vizsgálva összegezve elmondható, hogy a hallgatók egyértelműen megfogalmazták, hogy szükséges az üzleti levelezés, e-mailezés tanítása, mivel gondot okoz számukra ez a feladat. A címben szereplő kérdésre, miszerint „Tanítsunk-e üzleti levelezést a gazdasági felsőoktatásban?” a válasz egyértelmű igen, a hallgatóság részéről. Elgondolkodtató azonban, hogy a válaszolók több mint fele (210 fő), eddigi tanulmányai során még nem tanult üzleti levelezést (lásd 11. táblázat). Ez lehet az egyik oka annak is, hogy mind az idegennyelvű üzleti levél, illetve e-mail írásánál (lásd 8., 10. táblázat), a még nem írt válasz van többségben, ahogyan már fentebb is jeleztük.

Mindezen tapasztalatok alapján, ezekre a kérdésekre érdemes és szükséges felhívni a szakmai idegennyelvet tanító kollégák figyelmét is. Fontos, hogy a szakta-

nárok is pontosan tudják, hogy a hallgatók részéről egyértelmű, erőteljes igény mutatkozik – a szűkös órakeretek ellenére is – az írásbeli üzleti kommunikáció tanítására, fejlesztésére.

## 2.2. A szakmai idegennyelv – oktatás képzési keretei

A hallgatói igények rövid bemutatása után, a szakmai idegennyelv oktatás képzési kereteiről is szót kell ejtenünk, hogy reális képek kapjunk a jelenlegi helyzetről. A 12., illetve a 13. táblázatban áttekintés látható a szakmai idegennyelv oktatás képzési kereteiről az Eszterházy Károly Főiskolán, illetve a gazdasági képzést folytató konkurrens felsőoktatási intézményekben.

12. táblázat

<b>Szakmai idegennyelv képzési kerete az EKF-en</b> <b>Gazdálkodási szak / Gazdálkodási és menedzsment- Emberi erőforrások szakon</b>		
<b>Szempontok</b>	<b>Jelenlegi rendszer Gazdálkodási szak</b>	<b>Új BA szakok Gazdálkodási és menedzsment Emberi erőforrások</b>
<b>A szakmai nyelv státusza</b>	Kötelező tantárgy	Szabadon választható
<b>Kreditek száma</b>	6	3
<b>Félévek száma</b>	2	2
<b>Óraszám</b>	heti 6	heti 4
<b>Nyelvvizsga követelmény</b>	Államilag elismert középfokú gazdasági „C” típusú nyelvvizsga	Államilag elismert középfokú gazdasági „C” típusú nyelvvizsga vagy általános felsőfok „C”
<b>Oktatást végző egység</b>	GTI Szakmai Nyelvi Csoport	GTI Szakmai Nyelvi Csoport
<b>Szaktanárok képzettsége</b>	Bölcész diplomával + Gazdasági végzettség + Akkreditált gazdasági nyelvvizsgázató	Bölcész diplomával + Gazdasági végzettség + Akkreditált gazdasági nyelvvizsgázató

Forrás: Eszterházy Károly Főiskola Tanulmányi Tájékoztatója [2006]



## 13. táblázat

Szakmai idegennyelv képzési keretei a Gazdálkodás és menedzsment BA-szakot indító felsőoktatási intézményekben.				
Szemponatok	Gazdálkodás és menedzsment BA-szak			
Felsőoktatási intézmény	EKF	Debreceni Egyetem	Budapesti Gazdasági Főiskola /PSZFK	Kodolányi János Főiskola
Tanított tárgyak és státusza	Üzleti nyelv I.-II. Szabadon választható	Üzleti nyelv I.-II. kötelezően választható	Gazdasági szaknyelv I-II. Speciális gazd. szakn I-II.	Gazdasági szaknyelv /nincs hozzáférhető adat
Kreditek száma	3	3	nincs hozzáférhető adat	nincs hozzáférhető adat
Félévek száma	2	2	4	4
Óraszám	Heti 4	Heti 6	Heti 4 óra	Heti 4
Nyelvvizsga követelmény	Államilag elismert középfokú gazdasági „C” típusú nyelvvizsga v. általános felsőfok „C			
Oktatást végző egység	GTI Szakmai Nyelvi Csoport	Üzletinyelv- oktatási Csoport	A BGF Idegennyelvi-Kommunikációs Intézet PSZFK Intézeti Tanszéke	Idegennyelvi Oktatási Centrum

Forrás: a hivatkozás jegyzékben szereplő internetes források

A 12–13. táblázat adatai alapján elmondhatjuk, hogy az Eszterházy Károly Főiskolán megvannak ugyan a gazdasági szaknyelv oktatásának a lehetőségei, de ahhoz, hogy az egyre élesedő versenyhelyzetben, piacképes diplomásokat képezzünk, a gazdasági szaknyelvvoktatás kereteinél a szükséges korrekciókat el kell végezni, mert ennek hiányában hosszú távon nem tudunk versenyképesek maradni. Ez azért is fontos, mert ha áttekintjük a versenytárs intézmények képzési kereteit, akkor már most is látható, hogy már vannak olyan felsőoktatási intézmények, ahol a hallgatók – szakmai nyelvvizsga előírás esetén – a szakmai idegen nyelv tanulására használhatják fel az OM állásfoglalásban meghatározott 4 félév heti 4 óra időkeretet.

### 2. 3. A szakmai idegennyelv-oktatás/ tanulás SWOT elemzése

A hallgatói igények, a képzési keretek áttekintése után, fontosnak tartjuk, hogy a SWOT elemzés segítségével, egyrészt ráirányítsuk a figyelmet a jelenlegi, illetve bevezetésre kerülő rendszer erősségeire, gyengeségeire, másrészt a lehetőségek, és veszélyek bemutatásával a képzési rendszerben szükséges változtatásokra is felhívjuk a figyelmet.

## 14. táblázat: A szakmai idegennyelv oktatás/ tanulás SWOT elemzése

A szakmai idegennyelv-oktatás/ tanulás SWOT elemzése (az EKF GTI II. évfolyam nappali tagozatos gazdálkodási szakos képzése és az új BA szakok összehasonlítása alapján)	
STRENGTHS /ERŐSSÉGEK	WEAKNESSES /GYENGESÉGEK
Színvonalas, minőségi alapképzés	A szakmai nyelv státuszának csökkenése az új BA képzésben /kötelező→ <b>szabadon választható/</b>
Önálló Szakmai Nyelvi Csoport 1999 óta	Szakmai idegennyelv 2 félév /! EKF TVSZ 4 félév általános id. nyelv/
Megbízható szakmai nyelvtanítás	Óraszám csökkenés / 6→ 4 /
<b>Jól képzett szakmai nyelvet oktató tanárok</b> Bölcsész diploma + gazdasági végzettség+ Akkreditált nyelvvizsgáztató tanárok	Esetenként magas csoportlétszám
<b>Pozitív hallgatói hozzáállás/igény</b> - A szaknyelv tanítását szükségesnek és fontosnak tartják. (lásd. hallgatói kérdőívek)	A hallgatók heterogén, általános idegen nyelvtudása
<b>Gazdasági nyelvvizsgázási lehetőség</b> /BGF Akkreditált Gazdasági Nyelvvizsgahely működik az intézetben 2000 óta./	Szakmai idegen nyelvi ismeretekkel nem rendelkeznek a hallgatók, a felsőoktatásban kell kezdeni a szakmai idegennyelv tanítását + a hiányzó ált. id. nyelvi ismeretek pótlását
<b>BGF gazdasági nyelvvizsga</b> EU konform gazdasági nyelvvizsga Vizsgáló barát → A / B / C típus	Sávos nyelvtanítás – hallgatók nyelvi tudásszintek szerinti oktatása – nem megoldott /órarendi probléma miatt/
<b>Eredményes nyelvvizsga megszerzése</b> diploma + szakmai nyelvtudás+ jó állás	Nyelvvizsga hiánya – A hallgató nem kap diplomát.
Külföldi munkavállalás lehetősége diploma + szakmai nyelvtudás esetén	Nyelvtudás hiányában még a jól képzett gazdasági szakembernek is nehéz elhelyezkedni
OPPORTUNITIES/LEHETŐSÉGEK	THREATS /VESZÉLYEK
EKF TVSZ 6§ 16. pont ,+ OM állásfoglalás idegennyelvtanulás 4 félév heti 4 óra → <b>gazdasági nyelvvizsga esetén szakmai nyelv tanulása a GTI –n belül (+2 félév, heti 4 óra)</b>	<b>Nyelvvizsga hiányában a hallgató nem kap diplomát.</b>
A szakmai nyelvtanítás hatékonyságának növelése → sávos nyelvtanítás, csoportok kialakítása tudásszint alapján, 10–12 fős csoport létszám	<b>Presztízs veszteség az intézménynek</b> (ha a hallgatók nem kapnak diplomát)
Szakmai alapoató kurzus bevezetése a + 2 félév lehetősége esetén (Bevezetés a szakmai idegennyelvbe I–II.) (A középiskola nem ad ilyen képzést!)	<b>Veszélybe kerülhet az alapképzés is</b> (hosszútávon, ha csak jó alapképzést kap a hallgató, de a diplomáját nem tudja megszerezni, nem idejön, hanem oda, ahol a diplomához szükséges nyelvismeret, illetve a gazdasági nyelvvizsga megszerzésében is segítik.)

Az új, EU által is elismert BA diploma → külföldi munkahely, nagyobb piac, nagyobb mozgás, magasabb anyagi elismerés	<b>Versenyképesség csökkenése</b>
A képzési kínálat bővítése a magyar hallgatók számára → speciális szaknyelvi kurzusok: – written business communication – gazdasági orosz nyelv bevezetése	<b>Nagyszámú konkurencia</b> (10–12 egyetem+ kb50 főiskola) (Azok az intézmények, akik felismerik a szakmai id. nyelv tanításának jelentőségét, és segítséget adnak intézményen belül a hallgatóknak a szakmai idegen nyelv tanulására, sok hallgatót fognak elhódítani onnan, ahol ehhez nem kapnak megfelelő segítséget a hallgatók.)
Külföldi hallgatók képzése → speciális szaknyelvi kurzusok: – written business communication – gazdasági orosz nyelv bevezetése	Az OM <b>2007-ben az államilag finanszírozott képzést 10%-kal csökkenti</b> 62 000-ről 56 000 –re. (pedagógus, közgazdász, jogász)
Önköltséges nyelvvizsga tréningek	<b>Csökkenő hallgatói létszám</b>

(saját összeállítás)

A fenti SWOT elemzés alapján összességében elmondható, hogy az Eszterházy Károly Főiskolán, a szakmai idegennyelv-oktatás jelenlegi lehetőségei a bevezetésre került új BA szakok – **Gazdálkodási és menedzsment BA, Emberi erőforrások BA** – esetében egyértelműen romlottak, még a korábbi képzési lehetőségekhez képest is, akkor:

- amikor a szakmai idegen nyelvtudásra egyre inkább nagyobb a piaci igény,
- a verseny a felsőoktatási intézmények között is egyre élesedik,
- az EKF Gazdaságtudományi Intézetében rendelkezésre állnak a szakmai idegennyelv oktatására magasan képzett oktatók, akik egyben akkreditált nyelvvizsgáztatók,
- a hallgatók számára biztosított a diplomához előírt gazdasági nyelvvizsgázási lehetőség (BGF Akkreditált Gazdasági Nyelvvizsgahelye működik az intézetben).

Ha a közeljövőben, az arra illetékes vezetők részéről nem születik felelősségteljes döntés a szükséges változásokról, néhány éven belül Egerben, komoly veszélybe kerülhetnek az új képzések, a Gazdálkodás és menedzsment BA-, illetve az Emberi erőforrások BA szak.

Miután az Eszterházy Károly Főiskola Tanulmányi és vizsgaszabályzata rendelkezik erről a kérdésről, (lásd 15. táblázat) az arra illetékeseknek kellene a módosítási javaslatot benyújtani és elfogadtatni, hogy még időben lépjünk, azaz tegyük meg a szükséges korrekciós lépéseket, megelőzve ezzel a versenytársakat, s egyben a szükséges változásokat is megoldhatnánk.

Kivonat az EKF tanulmányi és vizsgaszabályzatból:

### „A tanulmányi kötelezettségek teljesítése

#### 6. §

(16.) A jogszabályban előírt nyelvvizsga-bizonyítvány megszerzése érdekében a tanulmányaikat nem valamely modern filológia képzési ágba tartozó szakon folytató hallgatók számára a Főiskola 4 féléven keresztül, heti 4 órában idegen nyelvi kurzusokat ír elő, amelyeket az Idegen Nyelvi Képzési Központ hirdet meg. Az idegen nyelvi tanulmányi kötelezettségekre is az általános kreditszámitási elvek érvényesek.” (EKF Tanulmányi és Vizsgaszabályzata [2006] 7–8. oldal)

Az OM 2005. december 5-i állásfoglalása szerint – Tájékoztató az idegen nyelvi képzési feladatokról – mely szerint „a felsőoktatási intézménynek ingyenesen is biztosítani kell az idegennyelv-oktatást, mégpedig az oklevél megszerzésének feltételeként előírt nyelvvizsga megszerzését segítő képzés nyújtásával. A szakmai állásfoglalás szerint minimum 240 óras ingyenes nyelvvoktatási mennyiség biztosítja a fenti célok elérését.”

Mindezt alátámasztja, megerősíti az a 2006 júniusában készült Kézirat, (OM belső anyaga – A szaknyelvi oktatás a magyar felsőoktatás rendszerében), mely a következő megállapításokat teszi: „Az alapképzésben, legalább 4 féléven át legalább heti 4 órában (összesen 240 óra) térítésmentesen szaknyelvvoktatást kell biztosítani, melynek kreditértéke félévenként legalább 2 ECT. Ezt a *kritériumfeltételt* – pótlólag – be kell vezetni az alapszakok követelményrendszerébe.”

Fentiek alapján javasoljuk, hogy az Eszterházy Károly Főiskolán is az új BA szakokon: a **Gazdálkodási és menedzsment (BA)**, illetve **Emberi erőforrások (BA) szakon tanuló hallgatók is** – figyelembe véve, hogy számukra az államilag elismert középfokú gazdasági „C” típusú nyelvvizsga a diplomához szükséges nyelvvizsga követelmény – **tanulhassanak 4 féléven keresztül, heti 4 órában szakmai idegennyelvet, a GTI Szakmai Nyelvi Csoportjánál.**

Ez a lehetőség azt jelentené, hogy az új BA szakok esetében, a jelenlegi 2 féléven túl +2 félévben, heti 4 órában tanulhatnának a hallgatók szakmai idegennyelvet a GTI Szakmai Nyelvi Csoportjánál.

(Jelenleg az új BA szakok képzési keretében 2 félév heti 4 óra van).

A 4 félév heti 4 óra szakmai idegennyelv tanulással mód nyílna arra, hogy:

- a gazdálkodási szakos hallgatók is élhessenek a számukra előírt szakmai nyelvvizsga megszerzéséhez nyújtott Főiskolai lehetőséggel, nem kerülnének hátrányos helyzetbe, azokkal a hallgatókkal szemben, akik számára általános idegennyelvből kell a nyelvvizsgát teljesíteni,
- a szakmai idegennyelvi alapozásra 2 félév állna rendelkezésre, (Bevezetés a szakmai idegennyelvbe I–II.) (A középiskola nem ad ilyen képzést!)
- a + 2 félév magabiztosabb, hatékonyabb nyelvtudás megszerzését jelentené,
- a hallgatók eredményesen teljesíteni tudnák a diplomához előírt gazdasági nyelvvizsga megszerzésének követelményét.

A színvonalas, minőségi szakmai képzés mellett, a nyelvvizsga bizonyítvány birtokában a végzős hallgatók, meg is kaphatnák a diplomájukat, amely egyben ver-

senyképes, piacképes diplomát jelent számukra. A magasán képzett, diplomás hallgatók pedig mind az Eszterházy Károly Főiskola számára, mind a Gazdaságtudomány Intézet számára presztízsnövekedést, jelentős verseny előnyt jelentenek mindenkor a konkurens felsőfokú intézményekkel szemben.

*Aki elsőként lép és cselekszik, óriási előnye lesz.*

#### **Hivatkozások:**

Az Eszterházy Károly Főiskola Tanulmányi és vizsgaszabályzata [2006]: Eger.

Az Eszterházy Károly Főiskola Tanulmányi Tájékoztatója [2006]: Eger.

KURTÁN ZSUZSA–SILYE MAGDOLNA [2006]: A szaknyelvi oktatás a magyar felsőoktatás rendszerében Kézirat, az OM belső anyaga.

Tájékoztató az idegen nyelvi képzési feladatokról – OM állásfoglalás, Budapest, 2005. december 15.

VÉRTESY LÁSZLÓ [2005a]: A felsőfokú szakemberek képzése és piaca I. Humánpolitikai Szemle 9. szám.

VÉRTESY LÁSZLÓ [2005b]: A felsőfokú szakemberek képzése és piaca II. Humánpolitikai Szemle 11. szám.

#### **Internetes források:**

[www.kodolanyi.hu](http://www.kodolanyi.hu)

[www.econ.unideb.hu/hallgatoknak/hallgatoiinformaciok/kredit\\_nappali\\_tanterv\\_2005.pdf](http://www.econ.unideb.hu/hallgatoknak/hallgatoiinformaciok/kredit_nappali_tanterv_2005.pdf)

[www.bgf.egysegek//tartalom](http://www.bgf.egysegek//tartalom)